

Nro. 43.

A' KEZS. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBOL.

Indult Bétsből, Kedden, November 25-ik napján]
1806-ik esztendőben.

B é t s.

A' Josephina Medico-Chirurgica Akademiánál a'
specialis Pathológiában, Therapiában és Clinicum-
ban, az az, a' nyavalyaknak minémüsegekről, azok-
nak gyógyításokról, és a' betegeknek orvoslások-
ról való tudományokban meg üresült Katédrát,
avagy tanító szeket orvos Doktor *Rehmann* úr-
ra, a' Fürstenbergi herczeg udvari orvosara, és
udvari Tanatsossara bizni méltoztarott Fels.
Úrunk.

* * *

A Pruszsiai Fels. Király' Manifestumának hátra lévő része.

„Azok az Armádiák lassan lassan meg kisebbedtek, Prussziának és frigyos Társainak határaihoz közelebb közelebb nyomúltak, és olly fekvésbe helyheztették magokat, mellytől egyedül Prussziának lehetett félni, Wesztfaliában meg szaporodtak, a' honnan valósággal nem a' Cattarói tenger öbölbe vitt az út. — Többé semmi kétséget nem szenvedett, hogy *Napoleon* Prussia ellen hadat ne inditson, vagy hogy örökre alkalmatlanná ne igyekezze a' hadakozásra tenni, a' mennyiben egyik meg aláztatásról a' másikra, és olly politika meg alacsonyításra és tehetetlenségre akarta azt vinni, mellyben minden külső erősségeinek elvesztések után, semmit egyebet nem lehetett volna annak mivelní, hanem a' mi az ő rettentő szomszédjának tettett volna. — Ahozképest a' Király se vesztegett tovább, hanem öszve húzta armádiáit, és Generál *Knobelsdorf*ot végső akaratjának ki nyilatkoztatásával Párisba küldötte. Még egyetlen egy intézet vólt hátra, a' mi Eö Kir. Felségét bátorságba helyheztethette volna, tudniillik a' Frantzia hadi seregeknek a' Rénuson való vissza menetelek. Az igireteknek többé hely nem adódott, ámbár ekkor is adakozó vólt azokban a' St. Clou-di Kabinet — Generál *Knobelsdorf*nak meg parantsoltatott, hogy azon intézettől el ne állyon. De nem voltak a' Királynak igasságos kivánságai ebbe bé foglaltatva egészien, ezeknek amaz tsak előjáró postája, és jövendőbéli meg maradásának első

feltétele volt, mellyre akár jóváhagyás - akár tagadásképen való válasz adatódott, mindenképen ki világosodott abból a' Frantzia Császár Pruszszia eránt való indulatjának minémüsége."

„A' Királynak ezen igazságos kívánságára adatott válasz, tsupán baratságes igiretekből, és oly okokból állott mellyekenn mit lehetett építeni, a' hosszas tapasztalás elegendőképen meg mutatta. Nemcsak vissza nem hivattattak Német Országból a' Frantzia hadi seregek; sőt inkább világossan ki hirdettetett azoknak leendő öregbitetése, még pedig oly gúnyoló szókkal, mellyek a' nem akarásnál szembe tűnőbbek voltak, tudniillik az az igiret tétődött, hogy ha a' Király maga hadikészületeit félbe hagyja, tehát a' Wesztfaliába marsirozott Fr. hadi nép, is vissza fogna onnan hivattatni. De még e' sem volt elegendő, hanem világossan megmondattott a' Király ministerének, hogy *Hamburg, Bréma és Lübeck* városoknak az északi Confoederatióhoz való állások meg nem engedtetik, sőt inkább magának hagyta azt a' just Frantzia Ország, hogy azokat maga óltalma alá vehesse; nem másképen, mint midőn a' másik Confoederatio kerületében Frauczia Ország másoknak városokat ajándékozott, törvényeket hozott, a' nélkül, hogy valamely Hatalmasságnak abba elegyedni szabad lett volna, tehát a' Királynak sem lehetett rossz nevéven venni, ha ő a' maga Monarkiajának szivében semmi idegen bé folyást nem engedett."

„Ennél is jobban meg szomorította egymás tárgy a' Királyt, tudniillik egy előbbi igiretekkel és tiszteletadásokkal tellyes levelet küldött a' Császár ő hozzája, mellyeket ha a' valósággal meg

nem egyeznek, semmiknek se lehet tartani, de a' mellyek még akkor is kötelezik az uralkodókat, midőn már a' háborúnak küszöben állanak. Ké-
vés napokkal azután, olly szempillantatban, mely-
ben még hüvelyéből ki nem vonatott a' fegyver,
a' mellyben a' Császár miniszterjei a' Király minis-
terjeit a' Fejedelem békességes feltételével esküvé-
sekkel biztatták, a' *Publiciste* nevezetű Párisi Zsur-
nálak 16-ik *Septemberi* darabjában, a' Király és
Prussia ellen egy motskos, nem a' mi századunkhoz,
hanem a' revolúció idő szakaszához illendő, a' nem-
zetet meg alacsonyító, és más időkben világos had
indítás gyanánt tartatott motskolódás adatódott ki.
A' Király ugyan az illyetén haragra ingerlő irásokat
meg útallya; de ha az illy méltatlan motskolodá-
sok arra valók, hogy azokból a' dolognak mivóltát
ki lehet látni; azokat tsupan tsak meg útálni a'
józan okossággal ellenkezne. — Egyéb eránt az
utólsó kételkedésnek is vége lönn. — Frantzia
Országnak belső osztályaiból sok hadi nép marsi-
rozott a' Rénus feié, a' Prussziának meg támadta-
tására intézett szándék mind jobban jobban ki vi-
lágosodott — a' bésses időt el vessteni káros lett
vólna. Arra való nézve Gen. *Knobelsdorf* által egy
írást adatott a' Király a' Fr. Kormányseknek, mely-
be azok a' feltételek voltak befoglalva, a' meiyek-
nél fogva néki egyességre lehetett vala lépni. Ezek
a' féltételek következők vóltak: 1) Hogy min-
den haladék nélkül költözzenek ki Német Ország-
ból a' Franczia hadi seregek — 2) Hogy az északi
Confoederatio azokat a' nagyobb és kisebb Német
tartományokat, mellyek a' Rénusi *Confoederatio*
fundamentomos aktaiban nem emlittetnek, magá-

ban foglalhassa. 3) Hogy minden kérdésben lévő tárgyaknak közelebb leendő meg határozások végett, minden halogatás nélkül a' két résznek miniszterjei alkuba botsátkozzának, és hogy ennek az alkunak, a' már fent nevezett *Werdeni*, *Esseni*, és *Elteni* Apáturságoknak való vissza adattattások, és *Wézel* városának Frantzia Országtól leendő elválasztatása tetődjék fundamentomúl."

„Ezek a' feltételek magok igasságos vóltok mellett magok is szóllanak. Elegendő tanubizonyságai annak, melly igen mérsékellye most is a' maga kívanságait a' Király, és mennyire igyekezett legyen a' békességet tovább is meg tartani, ha Franczia Ország is úgy akarta volna. A' Királytól a' békességre vagy háborúra nézve meg határozott végső idő el múlt, semmi arra való választ nem vett a' St. Cloudi Kabinetumtól, vagy inkább a' körülötte tétetett hadi készületek arra minden napifeleletek vóltak, következésképen a' maga koronájának ditsőségét és bátorságát egyedül a' fegyverre bizhattya, mellyhez mivel a' maga alatta valóinak könnyhállatásaikkal szereztetett hirt soha sem kívánta, szívének fájdalmával de mivel ügyének igasságához bizakodik, tsendes meg nyugovással nyúl. Egészlen addig az utolsó határig halasztotta a' maga engedőségét a' Király, a' mellyen túl menni a' betsület nem engedte, mindent, a' mi az ő maga személyét érdekette, el mellözött, semmit sem ügyelt az ostoba embereknek itilettételekre [és rágalmazásokra, szüntelen abban a' bizodalomba léven, hogy a' maga alattvalóit, minden meg] háborítások nélkül arra az előbb vagy később el mulhatatlanul meg esen-

dő időpontjára vezetheti, a' melyben az igazságtalan fel emelkedésnek határ fog tétetődni, és a' mellyben a' vakmerő, és semmi határt nem szenvedő ditsőség kívánása végtére magától is el enyészik.,,

„Nem azért nyúl a' fegyverhez Eő Felsége, hogy magáért bosszút álljon, hogy birodalmát öregbitse, vagy hogy azon nemzetet, mellyet igen betsül, a' maga természetes és igazságos határjai közt nyughatatlankodhassa; hanem hogy a' maga Monarkiáját az annak készített szerentsétlenségtől meg óltalmazza, hogy a' Fridrik népének más-tól való nem függéset, 's híret nevét meg tartsa, és hogy a' szerentsétlen Német Országot azon járom aló, melly alatt néhány időtől fogva nyög, fel szabadítsa; végtére, hogy betsületes és állandó bé-kességet szerezhessen. Az a' nap, mellyenn ezeket elérheti, a' leg szebb győzedelme lészen a' Királynak. — A' majdan el kezdődő háborúnak történetei a' leg böltsebb valóság kezeiben vannak. Az előre való kérkedéseket másoknak engedi a' Király, valamint a' kész akartva való sértegetésekből és menthetetlen motskolódásokból származott gyönyörüséget is másoknak engedte, de egy olly hadi népet vezérel a' ditsőséges tsatázásra, melly a' betsületre érdemes, egy oly nemzetten uralkodik, mellyben méltán kevélykedhetik; és ha kész azért a' maga vérét ki ontani, azt is tudja bizonyossan, mit várhat annak erejétől, és maga eránt való szeretetétől. Azok a' Fejedelmek is, a' kik a' Német Nemzetnek valóságos diszei, a' kik az ő háladatosságáról 's egyenes szívüségéről meg vannak győződve, a' kiknek az általa szerzettendő győzedelemről való ké-

telkedésre semmi okok nints, a' Király zászlójával magok zászlójákat öszve kaptak. Egy olly uralkodó Fejedelem, a' ki e' világi fő királyi székeknek egyikét maga virtusaival ditsőségessé teszi, a' maga ügyének igazságos voltáról belsőképen meg van győződve, az ő fegyverét minden népek 's mindenütt hívják és áldják, és még akkor is, midőn a' félelem miatt nékiek meg némúltni kellene, esedeznek azoknak szerentséjéért. — Ennyi sok okokra nézve, és ennyi erővel 's tehetséggel lévén fel ruháztatva szabad lészen Prussziának a' maga fő tzéljához való eljutását mindenkor reményleni. *Költ az Erfurti fő hadi szálláson, October 9-ik napján 1806-ik esztendőben.*

Hadi Történetek.

A' közelébb múlt posta napon költ Magy. Kurir darabjának 670-ik lapján azt jegyzettük meg a' külföldi újságok után, hogy a' Hesszen-Kasszeli Vál. Fejedelem is a' Rénusi Confoederatio mellé állott volna. A' hozzánk későbbben jött tudósításokból ellenkezőt olvasunk, azt tudniillik, hogy Eő Vál. Fejedelmi Herczegsége maga Daniába, nevezetessen Koppenhágába ment volna, hogy minden hadi népe fegyveréből kivetkeztetett, hogy Kasszel városának és a' Kasszeli tartományoknak Frantzia Generalis *Lagrange* tétetődött volna Gubernátorjává, hogy minden Hassziai jövedelmek a' Fr. Armádia számára foglaltattak, hogy az előbbi tisztviselők hivataljokban ugyan továbbra is meg hagyattatnak, de hogy mind a' polgári, mind a' törvényes dolgok a' Frantzia Császár nevében fognak ennekutánna folytattatni. Hasonló szomorú sorsra

jutott a' Hesszen. Kasszeli örökös herczeghez tartozó Hánaui Grófság, és annak anya városa *Hanau*, a' hol a' Fejedelmi tzimerek mind le szedettettek, minden ott találtatott fegyverek Moguntziába vitettek, és azon városnak, t. i. Hanaunak erősségei és vára a' Fr. Császár parantsolatjára földig lerontatnak, mellynek széllyel való hányásában naponként 4000 ember foglalatoskodik.

Hasonló sorsra jutottak a' Berlini Kir. udvarnak Thüringiában lévő örökségei, a' mellyek ennelölte a' Moguntzai Vál. Fejedelemséghez, hat esztendődtől fogva pedig a' Prussziai Monarkiához tartoztak. Az Erfurti 's Eichsfeldi herczegségekben, a' Hohenstejni Grófságban, és minden Saxoninai Kerületben, az Albis és Rénus közt fekvő Prussia tartományokban, egy hirdetmény tétetett a' Frantzia Császár nevében közönségessé, mellynél fogva a' Prusszus tzimerek mindenütt le szedettettek, minden kasszák le petsételtettek, és minden közönséges jövedelmek a' Fr. Armádia kasszájába vitettetni parantsoltattak. Így bántak a' Fuldai és Brunsvigiai herczegségekkel, is a' mellyekről akként nyilatkoztatta ki magát a' Fr. Császár, hogy mivel azoknak uralkodó Fejedelmei, úgymint az Orániai hertzeg a' Prussziai Király sógora, és a' Brunsvigiai uralkodó herczeg vóltak a' jelenvaló háborúnak leg fobb okai, 's ő nékiek köszönheti a' Pr. Monarkia a' maga veszedelmét, tehát meg nem engedheti, hogy nevezett örökségeikbe vissza tétődjenek. —

Néhány közönséges ujság levelekben illy jegyzést olvasunk a' 14dik *Octoberi* Jénai szerentsétlen ütközetről. A' hét esztendeig tartott háborúban II

Fridrik Pr. Király Kollin, Hockirchen és Kunersdorf mellett ugyan meg verettetett, de még sem győzttetett meg egészen. A' Jénai ütközetben mindent koczkára vetettek, 's mindent el is vesztettek. A' Német Fejedelmeknek, Theologusoknak és népeknek egymással való villongásaik miatt hajdani póltzáról le vettetett. — Melly szörnyű lett légyen a' Jénai ütközet, abból ki tetszik, hogy a' Generál *Laris* széq és 2000 emberből állott gyalog regimentjéből 200 embernél több nem maradt; a' Feldmarsal *Möllendorf* hasonloképpen gyalog és 1800 főből állott seregéből 3 tisztnél, 66. köz embernél több onnan életben el nem mehetett, a' többit a' Fr. Artillériának sebes tüze, és az annak rendjei közzé bé vágott Fr. lovas vadászok és huszárok el törülték.

A' mint már ennekelötte meg is jegyzettük, *Potsdamban* két napnál tovább nem mulatott *Napoleon Császár*. Azon rövid idő alatt, néhai *II. Fridrik* együgyü, és semmi külső fenyesseget nem mutató temetség helyét meg látogatni nagy szerentséjének tartotta. Ott találta ennek a' nagy Királynak kardját, portopéját, az az, a' kard markolattyan függő fekete sélyemmel elegyes ezüst bojtját, a' fekete sas tziperét, és azon zászlókat, mellyeket testörző seregei a' hét esztendei háborúban hordoztak. Ezeknek a' győzedelmi jeleknek annyira meg örült a' Frantzia Császár, hogy azokat 20 milliommál fellyebb betsülte. — Azon rövid idő alatt a' *Spandau* várat is meg tekintette, meg vizsgálta, és *Chasseloup* osztályos Generálisnak, és a' Fr. Armádiánál lévő *Indzsínörök* Commendánsának meg parantsolta, hogy azon erősséget jó állapotba hely-

heztesse, újabb bástyákkal és sántzokkal öregbítse. Ez a' vár mind fekvésére, mind erősségeire nézve tsak nem első helyet érdemel a' Prussziai erősségek közt, mellyhez néhai *II, Fridrik* Királynak számos ellenségei a' hét esztendei háborúban közelíteni nem bátorkodtak, és ha kedvek vólt volna is arra, mivel a' Spree és Havel folyóvizeknek öszve folyások mellett épült, 's azoktól körül is van vétetve, ahhoz sok ember veszteség nélkül nem közelithettek volna. A' hét esztendei háborúban azon alkalmatossággal, hogy az Orosz hadi seregek, mint ellenség Berlin városához közelitettek, 's abba bé is mentek, minden Kir. Archivumok, pénz, és betses jószágok a' Spandau, Magdeburgi és Stettini erősségekbe küldettek, 's azokba meg is maradtak. Hogy most minden ostromlás, és minden ágyúlövés nélkül a' Spandau vár a' Francziáknak által adattatott, annak következő ókai vóltak:

- 1) Mivel sem katona őrizet, sem fegyver, sem artilléria, sem magazinumok, sem egyéb védelmezésre szükséges dolgok abban nem vóltak. —
- 2) Mivel a' Jénai tsata szerentsétlen ki menetelének hire oda egyszersmind ment a' Frantziákkal. —
- 3) Mivel ingyen nem is álmodott arról a' Berlini hadi Tanáts, hogy a' Prussziai armada a' Frantziákon győzödelmet ne vegyen, és hogy nyolczad nap alatt oda bé furhassa magát az ellenség.

Napoleon Császárnak Berlinbe lett bé menetele után, a' Fényes Portának ott lévő követje, a' Városi Magistratus, az oda való Frantzia Ekklesiának választott deputatusai, és több ott maradt fő rendű személyek Sö Csász. Felségének tiszteletére mentek. A' Török Követre azt bizta, hogy

irja meg *Selim* Császárnak mind azokat, a' mik Octob. 14-ik napjától fogva a' Prussziai Kir. ármadián és Monárkián történtek, és hogy az Oroszoknak Móldvába való bé ütésektől semmit sem félhet. — A' Berlini Reformatus Franczia lakosoknak (a' kik a' XIV. Lajos Franczia Király uralkodása alatt, 1685-ik esztendőben hazájokból szamkivetésbe küldetett Hugonottaknak valóságos maradékai) óltalmát és privilegiumaiknak meg tartását igirte. — A' városi Tanátshoz így szólott: Uraim! Tartson Kigyelmetek jó rendet, és arra vigyázzanak, hogy senkinek bé ne veretessék az ablakja; az én batyám a' Prussziai Király nagyon hibazott abban, hogy herczeg *Lajos Ferdinandot* (azt a' ki a' Saalfeldi tsatában Octob. 10-kén el esett) meg nem büntette azért, hogy egyik minis-terjének ablakait bé verte. — Octob. 27-ik én *Zastrow* Prusszus Generál Majort is maga eleibe botsátotta, a' ki a' Fels. Prussziai Királytól egy tulajdon kezével írt levelet vitt a' Császárnak. — Ellenben *Marquis Lucchesin*it, mint a' kit a' jelenvaló háború egy fő okának tart, látni tellyességgel nem kívánta.

Herczeg *Hetzfeldnek*, annak t. i. a' ki October 19-ikén egy gyökeres hirdetményt adott ki Berlinben, azon levelét, mellyben *Hohenlohe* hertzeget a' Fr. ármadiának számáról és fekvéséről tudósította, a' Frantziák el fogván, a' Császár kezébe adtak, a' ki a' nevezett herczeget azonnal el fogatván bé záratta, és a' hadi itilő szék eleibe állittatni kívánta; de Felesége Gróf *Schulenburg* Prusszus minister leánya *Napoleon* Császár lábaihoz borúlván, férjének botsánatot kért, és nyert is. *Napoleon*

a' herczagnét kezeinél fogva fel emelvén, ferje levelét kezébe adta így szolván: Magára tamasztom a' Herczegnére, mondja meg, nem lett volna e' ezért a' férje érdemes a' halálra?

A' Francziáknak 23-ik és 24-ik hadi tadositások ezeket foglallyák magokban: *Stettin* városa 160 ágyúval, sok magazinummal, 6000 főből álló Pr. őriző katonákkal, és a' Királyi kintsnek egy részével kezünkbe esett. Azon 150000 főből álló Pr. Armádiából, melly alsó Saxoniában a' tsata piatzra ki állott igen kevés maradott hátra, és vagy meghólt, vagy el fogadtatott, vagy egy része az *Albís* és *Odera* folyó vizek közt lappang. A' hadi fogságba esteknek száma 100,000-nél többre megyen. A' Szilésiai várakba se katona őrizet, se ártilléria, se eleség nintsen. Tsak eddig is 160 Pr. zászlót nyertünk, ezek közt van az a' zászló is, mellyet a' Pr. Királyné tulajdon kezével himzett. A' *Gens d'Armes* nevezetű igen szép és válogatott emberekből álló regement a' háború kezdete előtt Berlinből ki marsirozván, néhányak közzülök az ott vólt Fr. Követ palotája kö falához köszörülték a' kardjokat. Ez a' szép regement a' Jénai ütközet után fogságra esvén a' Spandaui várba küldetett, mellyet az azt késérő Fr. Tiszt Berlinben azon uttzán, vezetett keresztül, a' mellyen a' Francia Követ lakott, és annak palotája előtt egy néhány szempillantatig meg is állittatott. A' *Potsdám* és *Stettin* lakosoknak, a' kik magokat nem védelmezték, a' reájok vetett hadi adót a' Francia Császár el engedte.

A' Kilenczedik Novemberi Berlinben költ Fr.

hadi tudósításnak rövid foglalata ezekből áll: A' *Magdeburgi* erőss vár, az abba zárt 20,000 fegyveres emberrel együtt magát *Marchal Ney*nek feladta; *Gener. Blücher*, a' ki a' *Lübecki* erősségbe vette önnön magát, 15,000 emberrel capitulált, minekutánna a' katonaság közzül 700 ember a' *Franciák* kal való viaskodásban, vagy elhullott vagy fogságra esett volna *Herczeg Ponte Corvo* (*Marchal Bernadotte*) *Lübeckbe* bé marsirozott az hol sok *Anglus*, *Orosz* és *Swékus* hajókat nyertek a' győzedelmesek.

* * *

Mai napon érkezett Tudósítások.

Hamburgból, Novemb. 11-ik napján. A' szerentsétlen *Brunsvigiai* herczeg, tegnap *Altonában* meg holt. Ezen folyó hólnap 6-ik napja *Lübeck* városára nezve igen rettentő vólt, a' *Frantziák* nagy erővel bé rohanván a' városba, a' benn vólt *Prusszus* katonákkal üstökbekaptak, minden útzakon hadakoztak, mindenütt halommal fekütt az elhullott és sebbe esetr ember, magán a' fő útzánu 500-at lehetett számlálni. A' templomokban 2000 sebeséknél több fekszik. Sok házak fel prédáltattak. — Végtére kénytelen vólt *Blücher* *Generális* 33 batallion gyalogsággal, és 54 eskadron lovassággal magát a' *Frantziáknak* feladni. Azok az 1200 főből álló *Svétziai* katonák is, a' kik az ellenközö szelek miatt a' *Travemundi* kikötőhelyből ki nem evezhettek, a' győzedelmes *Frantziák* nak kezekbe estek. — *Marsal Davoust*, a' mint *Drezdából* *Nov. 5-ikén* írják, a' vezérlése alatt levő *Fr. armádiával* már *Posen* és *Gnesen* *Lengyel*

Országi városokat meg haladta, 's egyenesen Warschau ellen marsírozik.

Nagy Britannia.

A' Londoni Officialis újság leveleknek 24 dik Octob. darabjában azok az okok közöltetnek a' Publicummal, a' mellyekre nézve a' Fr. Kormány-székkal való békességes alkudozás félbe szakasztott. A' többi közt ezek emlittetnek: a' Fr. Kormány-szék tette meg az első lépést, mellyre ő nagy Britanniai Felsége szíves hajlandóságot mutatott, és valameddig reménység lehetett a' békességnek szerentsés eszközöltetéséhez, addig a' békességes alkudozások félbe nem szakadtak. Az ő Kir. Felsége kívánságai igazságosak voltak, és nem birodalmának nagyobbitására, hanem inkább Kir. Koronájának ditsőségére, frigyos társai eránt való kötelességének beteljesítésére, és Európának közjévére tzeloztak.

A' Londoni antiministerialis újság levelek most is az ellen panaszkodnak, a' mi ellen esztendővel ennek előtte panaszkodtak vala. Akkor, *úgymond*, kötelesek lettek volna ministereink az Anglia javát munkálódó!Austriai Ház segítésére nézve, az ellenség!figyelmetességét más felé fordítani, és számos hadi népet vagy *Boulognébe*, vagy *Calaisba* ki;szállittatni, 's azok által az ottlévő Fr. flottillát semmivé tétetetni. Most midön Prussia maga Armádiájával táborba szállott, és Napoleon Császár egész hadi erejével Németországban van, hasonló hibát ejtenek Ministereink, meg elégedvén avval, hogy *Boulognébe* és *Kalaisba* egy néhány tü-

zes rákétát, az az tüzes golyobisokat bé hányatnak, és egy pár nyomorúlt házat fel gyújtatnak. Illyenképpen tsudálni nem lehetet, hogy Európa nem egyébbnek, hanem fösvény, nyereség kívánó és tulajdon hasznokat kereső kalmároknak tartják az Angliai nemzetet s. a. t.

A' Prussziai Armadián Jéna mellett October 14-ik napján történt nagy szerentsétlenségnek hire, azon hólnap 24-ik napját követett éjjel érkezett meg Londonba, melly mind néhány Hollandiai tudositások, mind nevezetessen Lord *Morpethnek* a' külső dolgokra ügyelő Anglus ministerhez küldött levele által meg erőssített. Ez a' Lord, rendkívül való követ fővel akará a' Prussziai táborba a' Fels Királyhoz menni; de halván a' rettentő ágyuzásokat és a' Prussziai armadiának veszedelmét, nyakra före vissza futott Berlinbe.

* * *

M a g y a r O r s z á g.

Weszprém Vármegyéből Octob. 24.ik napján.

Hála Istennek! a' mezei gazda körülöttünk árpájától fogva boráig es krumplijáig mindenét a' leg szebb idővel bé takarithatta, és noha az árpa's kukuritza olly kapós is, hogy 7 sőt 8 forinton is kél a' Weszprémi piatzon kilája; de még sem félünk az éhel halástól, ha a' jó Isten békességünket meg tartja. — Krumpli is igen szűken lett, de hiszen a' hol a' kapás is búza kenyérrel él, a'

krumplit csak luxusból termesztik, és szinte ugye-
 el lehetni a' nélkül, mint a' kaffé nélkül. Borunk
 ha nem így formán is mindenütt, de olly jó lett,
 hogy nem ritka az olly új bor, melly a' tüznél ha
 forrallya az ember, lángot vet. Már régen nem
 vólt több és jobb mint az idén a' mező földön!
 csak az a' kár, hogy ez a' téjjel mézzel folyó Ma-
 gyar Kanahán csak valami 5. 6. négyszeg mértföl-
 del killyebb nem terjed, mert illy kitsiny lévén,
 nem tehet az egész Országban érezhető bövséget
 és óltsóságot.

Ellenben, ha a' régi gazdák' jövendőléseire
 halgatunk, igen kemény és hosszú telei varhátunk,
 még pedig, a' mint ezek mondják abból, hogy rég
 az ideje, hogy a' gözük olly nagy gondal és gaz-
 dag provisióval bé nem takarodtak mint az idén-
 de soha több és nagyobb rakás gözühordásokat
 nem láthat ott az ember mint az idén, úgy hogy egy
 hód földön néhol meg lehet számlálni 10—12 gö-
 zü tolásokat is, mellyek között sok bé illene hol-
 mi apró falusi határoknak, és ezek tele vannak
 minden féle paréj, búza, mohar, kukuritza, árpa
 és egyéb magokkal.